

Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan

Børnehuset Bella Luna

2022

Arbejdet med den pædagogiske læreplan

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.”

”Med evalueringskultur i dagtilbuddet forstås, at lederen har ansvar for, at det pædagogiske personale og ledelsen løbende forholder sig refleksivt til, hvordan de pædagogiske læringsmiljøer understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke dele af vores pædagogiske læringsmiljø har vi særligt haft fokus på over de sidste 2 år?

Da vores sidste evaluering er fra september 2021 omfatter denne evaluering indsatsen i det pædagogiske arbejde for perioden september 2021- august 2022.

Vi har valgt at folde følgende ud i evalueringen:

- Udvikling af fælles måltidspædagogik
  - Udvikling af læringsmiljøer – indsatsområde fra Det pædagogiske tilsyn 2020-21
  - Systematisk arbejde med styrkelse af sprogindsatsen.
  - At skabe inkluderende læringsmiljøer og fællesskaber for børn i udsatte positioner. Vi er blevet børnehuse med vækstpladser maj 2021.
-

Hvordan har vi organiseret vores evalueringskultur?

I første evaluering brugte vi evalueringsredskabet Tegn på læring II og havde som intention at bruge det fremadrettet. Men vi oplevede, at vi bøvlede for meget med det strukturelle i skemaet og via proces i personalegruppen besluttede fyrtårnegruppen, at udvikle vores eget redskab.

Dette kalder vi for Skema til handling og evaluering. Formålet er et skema som er lettilgængeligt og som giver mening i vores praksis. Metoden og skemaet må ikke være benspænd for indholdet, kvaliteten og for skabelsen af systematik i dokumentation- og evalueringsarbejdet. I evaluering arbejder vi fortrinsvis med at have fælles afsæt i emne/fokusområde – således at det understøtter husets røde tråd.

Skema til Handling og Evaluering.

Stue/dato:

SKEMA TIL HANDLING – fokus og undersøgelse	
Hvad er vi nysgerrige på?	
Hvad trigger vi det på - hvad ved vi allerede og på baggrund af det, hvad vil vi arbejde med?	
Hvilket fokus er valgt til det pædagogiske grundlag/temaområde?	
Hvilke forudsætninger (målskæde eller andet relevant til børnene)?	
TS/TAS vil skal sættes i gang for at nå målet	
Hvordan kommer børnenes perspektiv i spil?	
Hvilke tegn vil vi se efter i det, som vi når målet? (Giv os skåne ans, hvad virker for børn?)	
Hvad skal vi bruge af materialer, objekter osv.	
Hvilken form for dokumentation, foto	

Hvad er intention og hvem er ansvarlig for det?	
Deftelagene: Hvordan vil vi arbejde som målet er nået?	
Evaluering - læring og opfølgning	
<ul style="list-style-type: none"> • Hvad har vi set og hørt? • Hvilke kompetencer/beretninger/beretninger børnene har hørt? • Hvad har børn hørt? • Hvad børnene har hørt? 	
Hvad har været særligt udfordrende i det, som børnene har hørt og lært? (Hvad har været særligt udfordrende i det, som børnene har hørt og lært?)	
Er der noget, som skal ændres i handlingen?	
Hvad skal sættes i gang i og hvad vil være indholdet i det? (Hvad skal sættes i gang i og hvad vil være indholdet i det?)	

Brug "Skema til handling og evaluering" til at lave en ny fælles plan ved næste forløb, som tager de væsentligste nye indsigter med.

Hvordan har vi arbejdet med vores lokale skriftlige læreplan?

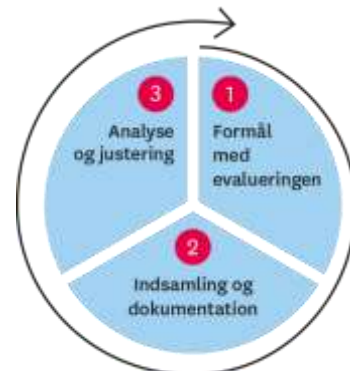
Måden vi har arbejdet med den styrkede læreplan på er, at vi i vores pædagogiske indsatser, dokumentations- og evalueringsarbejde altid inddrager relevante mål fra vores læreplan, så når der er noget vi bliver nysgerrige på og som vi vil undersøge nærmere eller eksperimentere med kobles det altid til et eller flere temaer og mål i læreplanen, samt fra de pædagogiske grundlag. I denne proces er børneperspektivet altid et fast element vi inddrager og forholder os til.

I processerne har vi arbejdet i egen gruppe og på tværs af huset, således at vi udfordrer, udvikler og styrke et stærkt PLF (pædagogisk læringsfællesskab) og dermed opretholder og styrker husets røde tråd.

Evaluering og dokumentation af elementer i det pædagogiske læringsmiljø

”Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.

Som led i at kunne evaluere sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse kan der fokuseres på elementer i det pædagogiske læringsmiljø. På den ene side fx, hvordan børnesynet, børneperspektivet og arbejdet med dannelse kommer til udtryk i det daglige pædagogiske arbejde, og på den anden side eksempelvis:

- Børnegruppens trivsel og læring
- Børn i udsatte positioners trivsel og læring
- Tosprogede børns trivsel og læring
- Det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Fokus på enkelte elementer kan bidrage til at kvalificere evalueringen af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 51

Hvad var formålet med den evaluering, vi gennemførte?

Måltidspædagogik:

Efter år med corona, hvor børnene deltagelsesmuligheder omkring måltidet har været begrænset ønskede vi at sætte fokus på at finde tilbage til og videreudvikle en inddragende måltidspædagogik. Derudover var formålet at samle det pædagogiske fokus og styrke vores PLF og samle huset.

Processen blev delt op i forskellige trin – dels undersøgelse og fælles afsæt på pædagogisk udviklingsmøder og undersøgelse og afprøvning af nye tilgang med børnene. Vi hentede inspiration via artikler og podcasten Børnehøjde fra EMU omkring måltidet.

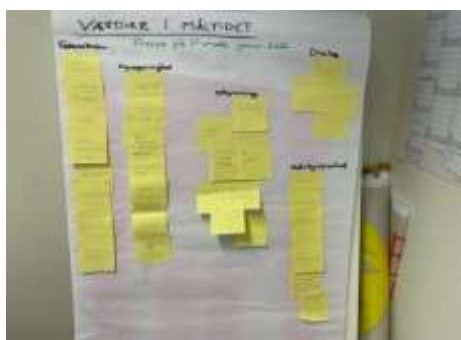
Trin 1: Måltidet og normer

- Hvad kommer jeg selv fra og hvordan arbejder jeg med, at børn skal få lyst til at spise.
- Hvad synes jeg et måltid skal kunne?
- Handling og evaluering i praksis: Måltidet, hvad er vi blevet nysgerrige efter at blive klogere på?

Trin 2: Måltidet som et sanseligt læringsrum

- Hvordan understøtter du børn der hvor du selv er udfordret?
- Udvikling af smagskompetence både fysiologisk, psykisk og socialt
- Handling og evaluering i praksis: Hvordan vil vi sætte fokus på smag, hvilke signaler/tendenser/initiativer ser vi hos børnene?

Trin 3: Bella Luna's måltidspædagogik – samarbejde mellem det kostfaglige og det pædagogiske niveau – med fokus på børneperspektivet.

Udvikling af læringsmiljø – indsats fra det pædagogiske tilsyn:

Vi arbejder med følgende mål fra handleplanen:

Børnehaven: At skabe indbydende og relevante rum med plads til udvikling – tydelighed i hvad læringsmiljøet kan bruges til.

Vuggestuen: At børnene bruger mulighederne i læringsmiljøet på gangen – understøtte mulighed for at være i mindre grupper.

At det bliver tydeligt og inspirerende for børnene, hvad læringsmiljøet på gangen kan indbyde til.

Styrkelse af sprogindsatsen:

Fokus er på at udvikle systematik i brugen af dialogisk læsning til løft af børn med sproglige udfordringer.

På baggrund af erfaringer og viden fra forskningsprojekt Læseleg (som vuggestuen deltog i indtil det blev sat på pause pga. corona) er vi nysgerrige på om en mere systematisk brug af metoden i både børnehave og vuggestuen vil styrke udviklingen for børn med sproglige udfordringer.

I alle grupper tages fælles afsæt i "Om vi kan se og høre en forskel hos børnene i vores grupper, når vi som voksne arbejder systematisk med at styrke det FORMELLE sprog hos børnene?"

Den dialogiske læsning kobles til kriblekrableuniverset som alle grupper er optaget af og som knytter sig til konkrete oplevelser vi bl.a. har fået på vores skovdage på Boserup gård, i vores have og gennem sommerfugleprojekt – fra larve til puppe til sommerfugl.

At skabe inkluderende læringsmiljøer og fællesskaber for børn i udsatte positioner:

Fokus er på hvordan vi har arbejder med at skabe tydelige rammer, systematik og kontinuitet som adgangsgiver til fællesskabet.

Howdan kan elementer fra specialpædagogik integreres og omsættes til styrkelse af almen pædagogikken til gavn for alle børn.

Hvilken pædagogisk dokumentation har vi indsamlet i arbejdet med den gennemførte evaluering?

Plancher af aktiviteter, billeder, børnetegninger citater fra børn f.eks. "suppen smager sødt", "hvad kan jeg hjælpe med", Videofilm af processer omkring "fra råvarer til måltid"

Hvad lærte vi om sammenhængen mellem vores pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse?

De voksnes bevidsthed og egen refleksion samt betydning af at dele og have en ærlighed omkring det vi står på, kvalificerer det fælles pædagogiske arbejde.

Måden vi møder børnene på er afgørende for deres nysgerrighed og lyst til at udforske, at vores egne normer og ideer kan virke begrænsende for børnene – vi har oplevet at børnene er blevet sat fri, når vi har sluppet kontrollen i fht. hvad og hvordan de spiser og bare har fulgt hvad der sker i og mellem børnene. Vi ser børn som slapper af og bliver åbne for og nysgerrige på, hvordan og hvad de andre børn spiser og ad den vej selv forsøger sig med nyt. Vi hører mindre "det kan jeg ikke lide eller det vil jeg ikke have".

Det fælles faglige blik løfter energi, initiativ og fælles linje omkring måden børnene oplever rammen og mulighederne i måltidet på.

At vi har fået mere fokus på udforskning og opmærksomhed på smag, konsistens og hvor maden kommer fra. Øget bevidsthed om at dialogerne knytter sig til aktiviteten – f.eks. når vi spiser så snakker vi om maden, hvordan den er blevet til, smagsoplevelser mm. og mindre om hvad der er sket på andre tidspunkter. Børnene udviser stor lyst og interesse i at deltage i processer omkring fremstilling af maden, borddækning mm.

Udvikling af læringsmiljøer

Vores erfaringer og de signaler og handlinger vi ser hos børnene viser, at tydelighed er med til at styrke børnenes lege og giver ro og mere vedvarende fokuseret opmærksomhed – dels er det vigtigt, at det illustreres via billeder, men i endnu højere grad at miljøet er skærmet og indeholder tilpas og relevant mængde af artefakter til legen/aktiviteten.

Fokus på at skabe miljøer, der både tilgodeser et bredt udvalg af muligheder så forskelligheden i børnegruppen kan imødekommes både for den stille og mere aktive leg.

Når vi voksne i tale- og rammesætter muligheder for børnene, guider, inspirerer og deltager i brug af læringsmiljøet giver det børnene mere ro til fordybelse og vedvarende fælles opmærksomhed.

At være bevidst reflekteret om, hvornår vi går forrest og hvornår børnenes udviklingspotentialer ligger i at følge deres spor.

Brug af piktogrammer og visuel understøttelse er med til at styrke børnenes muligheder for at få forståelse for, hvad man kan og skal her.

Piktogramtavler

Hvad skal vi have på i dag?

Hvad skal vi lave i dag?

Sprogindsats:

Ved dialogisk læsning ser vi børnene omsætte og være nysgerrige, når indholdet fra bogen flyttes over i en leg eller aktivitet efterfølgende, børnene bruger og eksperimenterer med nye ord og begreber.

Gentagelserne har stor værdi og derfor skaber det kontinuitet i arbejdet når vi planlægger struktureret med faste tidspunkter til konkrete indsatser.

At skabe inkluderende læringsmiljøer og fællesskaber for børn i udsatte positioner:

Når de voksne har en tydelig ramme for dagsrytme og indhold i aktiviteter skaber det ro og nærvær og et tydeligt fælles mål på indsatser som forplanter sig til ro, tryghed, overskuelighed og engagement hos alle børn. Specielt for børn i udsatte positioner er det afgørende med konkrete og tydelig rammer og forventninger til rolle.

De tydelige rammer giver plads til at møde børnene fleksibilitet og fremhæve det enkelte barns kompetence for gruppen og give plads til, at vi hver især har noget at byde ind med til fællesskabet.

At når vi arbejder systematisk med opdeling af børnene i mindre grupper, ser vi en større kvalitet i de pædagogiske indsatser og dermed bedre betingelser for børnenes udviklingsmuligheder.

Børnene får øje på hinanden og udviser rummelighed og omsorg for hinanden.

Systematisk brug af piktogrammer skaber forudsigelighed til gavn for børnenes deltagelsesmuligheder.

Hvilke ændringer og/eller justeringer af praksis gav evalueringen anledning til?

I fht. måltidet har vi fået et stærkere fælles afsæt, der skal ses i praksis med følgende tiltag:

Måltidet er både en individuel og en social aktivitet.

Der skal være en positiv stemning omkring måltidet – der skal være rolig, tid til dialogen omkring det vi spiser, at børnene oplever positiv støtte i fht. at spise, udfordre og udvikle smagskompetencer.

De voksne møder barnet og maden med nysgerrighed. Vi understøtter børnenes egne initiativer og er bevidste om ikke at lægge vores egne normer og ideer for hvad og hvordan maden spises og sammensættes.

Måltidet skal være et sted, hvor børnenes nysgerrighed bliver stimuleret.

Måltidet skal bygges på sammenhæng mellem kost- og pædagogfaglig viden og kompetencer.

Børneinddragelse:

Deltagelsesmulighed:

- *Inddrages i forberedelse af formiddags- og eftermiddagsmad.*
- *Børnene kommer med i køkkenet og har mulighed for dialog med køkkenleder om maden.*
- *Inddrages i forberedelsen til hovedmåltidet – skære ting ud, putte i gryden, lave deje, hente madvogn, dække bord, præsentation af maden mm.*
- *De store kan sætte opvask på plads*
- *Redskaber egnet til børn*

Medbestemmelse omkring menuen:

- *Dialog med køkkenleder omkring livretter og få mulighed for at dele sin oplevelse omkring maden og måltidet.*
- *Ønskekasse til menuen*
- *Børnene laver deres egen pizza, tilbehør til eftermiddagsmad m.m.*
- *Demokratiske afstemninger om menu.*

(uddrag af måltidspædagogik i Bella Luna)

Sprogindsats:

De sprogansvarlige har fået en tydeligere rolle i fht. på baggrund af data fra sprogtrappe og sprogvurderinger at highlight behovet for generelle indsats i huset, samt være primusmotor for at skaffe relevant materiale til arbejdet.

At vi vedbliver med at lave fælles nedslag på indsats på tværs af huset.

At skabe inkluderende læringsmiljøer og fællesskaber for børn i udsatte positioner:

I kraft af det øget samarbejde med specialpædagog tilknyttet huset, er brugen af piktogrammer og tydelig rammesætning blevet en fast del af vores hverdag. Vi arbejder mere systematisk med fokuspunkter og handleplaner for de børn, hvor der er behov for en særlig indsats.

Indsætterne tænkes ind i den daglige praksis og rutiner, da det i mange tilfælde er værdifuldt og lærende for alle børn, men selvfølgelig med et særligt fokus for de børn der måtte være i en udsat position.

Inddragelse af forældrebestyrelsen

”Forældrebestyrelsen i kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.

Forældrebestyrelsen for den kommunale dagpleje skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 52

Hvordan har vi inddraget forældrebestyrelsen i evalueringen af den pædagogiske læreplan?

FKU er løbende blevet orienteret om vores arbejde med læreplanen og arbejdet omkring dokumentation og evaluering samt behov for at afprøve ny metode. De er blevet præsenteret for skemaet til Handling og Evaluering.

Vi har på FKU møde i maj 2022 arbejdet med Måltidspædagogik i forældreperspektiv ud fra følgende spørgsmål:

- Hvad er vigtigt for jer, at måltidet skal kunne?
- Hvilke dialoger har I med jeres børn under måltidet – taler I ind i eller rundt om måltidet?

Det fremadrettede arbejde

”En systematisk og udviklende evalueringskultur er central for den løbende udvikling af den pædagogiske praksis, og målet er bedre pædagogiske læringsmiljøer for børnene gennem en systematisk evalueringskultur og en meningsfuld og udviklende feedback til det pædagogiske personale.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke områder af vores pædagogiske læringsmiljø vil vi fremadrettet sætte mere fokus på?

Sprogindsats: Vi vil fortsætte med indsatsen omkring den sproglige udvikling – med fokus på Dialogisk læsning. Det har i nogle af stuerne fået mere plads end i andre og det skal styrkes, så det bliver en systematisk fælles metode.

Bæredygtighed: I område Midtvest er alle afdelinger i gang med at arbejde med fokus på bæredygtighed som fælles tema. Vi vil derfor dele viden og inspiration med de andre afdelinger i området på fælles tema-dage, på fyrtårnemøder og i andre sammenhænge.

I Bella Luna er vi startet op med at have fokus på Vand som ressource, dette skal udfoldes yderligere og derudover vil vi på pædagogisk udviklingsmøde i august lægge køreplan for yderligere indsatser og hvordan vi giver børnene medbestemmelse på, hvad der vælges som underemne. Vi vil også arbejde med at få knytte forældrene tættere til dette arbejde. FKU har opmærksomhed på bæredygtighed og et ønske om at det bliver en del af de pædagogiske indsatser i Bella Luna, så øget inddragelse af dem vil også blive et fokus.

Hvordan vil vi justere organiseringen af vores evalueringskultur?

Vi har det sidst halve år arbejdet med brug af "Skemaet til handling og dokumentation" og det er tydeligt at skemaet er lettere tilgængeligt, men at vi har behov for at styrke dokumentationsdelen, for at kvalificere evalueringens processen.

Vi fortsætter med fælles indsatser og arbejde ind i læreplanen vil fortsat være et fast punkt på de pædagogisk udviklingsmøder, samt at det tages op på stue- og afdelingsmøder. Det er tydelig, at de fælles drøftelser og mål sætter spor i praksis – vi kan se det konkret i aktiviteter, høre det i de dialoger som er på alle niveauer mellem børn og voksne, børn og børn og voksne og voksne. Det vi giver opmærksomhed giver vi liv.

Hvordan har eller vil vi på baggrund af denne evaluering ændre og/eller justere vores skriftlige pædagogiske læreplan?

Under afsnittet omkring alsidig personlig udvikling skal der ændres så vores nye måltidspædagogiks betydning for det enkelte barns udvikling fremgår – det handler om udvikling af smagskompetencer og hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter.

Det systematisk arbejde med dialogisk læsning skal fremgå tydeligere i læreplanen under Kommunikation og sprog.

I afsnittet om Børn i udsatte positioner skal vores erfaringer med det systematiske arbejde og brug af piktogrammer styrkes. Samt hvilken kvalitet der ligger i, at vi er blevet Børnehus med vækstpladser. Det handler bl.a. om metoder, men også om den mulighed det giver alle børn, at møde mennesker med forskellige afsæt og udfordringer. At opnå et mere differentieret syn på mangfoldighed og kunne rumme det som en naturlig del af livet, giver de bedste forudsætninger for en plads i fællesskabet og væk fra den udsatte position.

